

Силабус навчальної дисципліни
«Соціокультурні аспекти перекладу з англійської мови»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.081 Новогрецька мова і література (переклад включно)
Освітньо-професійна програма	Новогрецька мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Англійська / українська
Семестр	V
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Борис Дмитро Петрович , кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	Вивчення дисципліни «Соціокультурні аспекти перекладу з англійської мови» <i>спрямоване</i> на формування магістральних знань із теорії і практики перекладу з другої іноземної мови текстів, які містять соціокультурний компонент, враховуючи їхні синтаксичні, композиційні, морфологічні, лексичні особливості. Дисципліна дозволяє розвивати мовленнєву компетентність як здатність до реалізації різних видів мовленнєвої діяльності, сприяти профільному навчанню, спрямована на розвиток умінь, необхідних для перекладу культурно маркованої та немаркованої лексики і фразеології з англійської на українську та з української на англійську мови. Особливу увагу приділено формуванню лінгвосоціокультурної компетентності. Важливе місце в курсі відведено опануванню прикладних засад перекладу і набуттю практичних навичок у професійній діяльності.
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі: лекції – 4 год. практичні заняття – 26 год. самостійна робота – 60 год.
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	1) <i>успішне опанування курсів</i> із другої іноземної мови, ділової української мови для перекладачів, теорії і практики письмового перекладу з другої іноземної мови на 2-му курсі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; 2) <i>знання теоретичних основ</i> лінгвістичних дисциплін, а саме: вступу до мовознавства, вступу до перекладознавства.

Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціокультурні аспекти перекладу з англійської мови» є формування у студентів професійної перекладацької компетентності в роботі з культурно маркованим та немаркованим лексичним і фразеологічним матеріалом шляхом їх залучення до опанування професійно орієнтованих знань і виконання завдань, які забезпечують зрозумілість, логічність, послідовність, ясність, змістовність, об'єктивність, інформативність, точність перекладу текстів із соціокультурним компонентом із англійської мови на українську та з української мови на англійську у професійній діяльності.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)***Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:***

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність цінувати й поважати різноманітність і мультикультурність світу, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу, співробітництва.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

- Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
- Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
- Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- Здатність до застосування на практиці загальнотеоретичних знань з перекладознавства, екстралінгвістичних перекладацьких навичок, морально-етичних норм і принципів професійної поведінки перекладача.
- Здатність виконувати професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації шляхом здійснення перекладу текстів різного професійного спрямування.
- Здатність засвоювати теоретичні знання педагогічних наук та застосовувати їх методи і прийоми до організації та реалізації професійної викладацької діяльності.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

- Демонструвати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.
- Розрізняти типи реалій, відтворювати їх мовою перекладу залежно від їхньої функції.
- Володіти критичним осмисленням проблем у галузі та на межі галузей знань.
- Розрізняти та адекватно відтворювати псевдоангліцизми мовою перекладу.
- Оперувати спеціалізованими вміннями / навичками розв'язання проблем, необхідних для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
- Інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах.
- Розрізняти й адекватно відтворювати різні типи «хибних друзів перекладача» англійською та українською мовами.
- Демонструвати здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- Володіти зрозумілим і недвозначним донесенням власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються.
- Вміти управляти робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
- Демонструвати відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів.
- Виявляти здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

**Навчальна логістика
(тематичний план)**

Модуль 1.

Тема 1. Культурно маркована одиниця як проблема перекладу: визначення та характеристики реалії.
Тема 2. Типи реалій.
Тема 3. Способи досягнення еквівалентності в перекладі реалій.
Тема 4. Культурно немаркована одиниця як проблема перекладу: визначення та характеристики інтернаціоналізму. Способи досягнення еквівалентності в перекладі інтернаціоналізмів.
Тема 5. Псевдоінтернаціоналізми як проблема перекладу: визначення та характеристики.
Тема 6. Псевдоангліцизми як проблема перекладу: визначення та характеристики.
Модульна контрольна робота.

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Форми та критерії оцінювання студентів:

Контроль результатів навчання студента здійснюється у формі **поточного, модульного та підсумкового** семестрового контролю (заліку). Оцінювання на заліку здійснюється за 4-бальною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 4-бальною шкалою та за шкалою ЄКТС.

- поточний контроль

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру (семестрове оцінювання). Семестрове оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 10¹. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної роботи студента

Студент вичерпно і повністю засвоїв теоретичний матеріал, володіє перекладацькою термінологією з відповідної теми і демонструє відмінні вміння (допускається 1-3 помилки) адекватного перекладу «з аркуша» незнайомого тексту з англійської мови українською, а також вдало здійснює письмовий переклад	«відмінно»
Студент добре володіє теоретичними знаннями і без суттєвих труднощів ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та демонструє добрі знання перекладацької термінології і в цілому адекватного перекладу «з аркуша» незнайомого тексту з англійської мови українською, допустивши при цьому 4-5 помилок, що суттєво не змінюють зміст тексту, що перекладається.	«добре»
Студент має прогалини у теоретичних знаннях з відповідної теми і недостатньо ілюструє вивчені мовні чи перекладознавчі явища відповідними прикладами та демонструє задовільні знання перекладацької термінології, перекладу незнайомого письмового тексту «з аркуша» з англійської мови українською, допускає пропуски та відхилення від змісту оригіналу, граматичні та стилістичні помилки (від 6 до 10 помилок), які докорінно не змінюють зміст тексту, що аналізується.	«задовільно»
Студент має суттєві прогалини у теоретичних знаннях із відповідної теми і не може проілюструвати викладені теоретичні явища прикладами, не володіє базовою перекладацькою термінологією, не може перекласти незнайомий текст «з аркуша» з англійської мови українською, допускає пропуски та відхилення від змісту оригіналу, граматичні та стилістичні помилки (більше 10 помилок), які суттєво змінюють або спотворюють зміст тексту, що перекладається.	«незадовільно»
Неявка на практичні заняття	«0»

- модульний контроль

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання в межах годин, відведених на практичні заняття.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	– 50 балів;
«добре»	– 40 балів;
«задовільно»	– 30 балів;
«незадовільно»	– 20 балів;
Неявка на МКР	– 0 балів.

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10: 4,3x10=43. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та повністю виконане практичне завдання.	«відмінно»
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та майже повністю виконане практичне завдання.	«добре»
Часткова відповідь на теоретичне запитання та частково виконане практичне завдання.	«задовільно»
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та частково виконане або невиконане практичне завдання.	«незадовільно»
Неявка на МКР	

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру (аудиторна та самостійна робота) і рейтингового балу за МКР.

- підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі заліку.

Залік

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку **“зараховано”** і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік, і в разі успішного складання їм виставляється оцінка **“зараховано”** в 4-бальній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **Е** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав оцінку **“незараховано”**, то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка **“незараховано”** в 4-бальній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його підсумковий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

<ul style="list-style-type: none"> повна і правильна відповідь на два питання та бездоганно або добре виконане практичне завдання 	«зараховано»
<ul style="list-style-type: none"> повна і правильна відповідь на одне теоретичне питання, часткова відповідь на інше теоретичне питання та виконане практичне завдання; достатня відповідь на теоретичні питання з деякими неточностями та виконане практичне завдання 	
<ul style="list-style-type: none"> поверхнева відповідь на теоретичні питання та виконане практичне завдання; часткова відповідь на теоретичні питання та виконане зі значними зауваженнями практичне завдання 	
<ul style="list-style-type: none"> правильна, але неповна відповідь на теоретичні запитання та невиконане практичне завдання; поверхнева відповідь на теоретичні запитання та невиконане практичне завдання; відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання і неповністю виконане практичне завдання. 	«не зараховано»

Організація оцінювання:

Поточне оцінювання у формі усного та письмового опитування проводиться з 1-го по 14-й тижні навчання.

Модульна контрольна робота – 15-й тиждень навчання.

Підсумкове оцінювання: залік – під час екзаменаційної сесії

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	А	90 – 100
Добре	В	82 – 89

зараховано

		C	75 – 81
Задовільно		D	66 – 74
		E	60 – 65
Незадовільно		FX	0 – 59

Політика курсу	<p>Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.</p>
-----------------------	--

Рекомендована література	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Борис, Д. П. (2022). <i>Sociocultural aspects of translation: theory and practice</i>. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 2. Корунець, І. В. (2017). <i>Theory and practice of translation</i>. Вінниця: Нова книга. 3. Мамрак, А. В. (2017). <i>Вступ до теорії перекладу</i>. Київ: Центр учбової літератури. 4. Сидорук, Г. І. (2009). <i>Translation theory foundations: Coursebook</i>. Київ: КОНДОР. 5. Скребкова-Пабат, М. А. (2020). <i>Практикум з теорії та практики перекладу</i>. Львів: Новий світ-2000. <p style="text-align: center;">Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бордюк, Л. В. (2018). <i>Translation as intercultural communication: English-Ukrainian practice</i>. Львів: Львівська політехніка. 2. Борис, Д. П. (2022). <i>Onomastic aspects of translation: theory and practice</i>. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 3. Карабан, В. І. (2003). <i>Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську): підручник</i>. Вінниця: Нова книга. 4. Корунець, І. В. (2008). <i>Вступ до перекладознавства: підручник</i>. Вінниця: Нова книга. 5. Нестеренко, Н. М. (2006). <i>A course in interpreting and translation: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів</i>. Вінниця: Нова книга.
---------------------------------	---

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. An Encyclopædia Britannica Company. (n.d.). *Merriam-Webster's Dictionary*. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/>.
2. Collins. (n.d.). *Collins English Dictionary*. Retrieved from <https://www.collinsdictionary.com/>.
3. Google. (n.d.). Google Перекладач. Retrieved from <https://translate.google.com/>.
4. Oxford University Press. (n.d.). *Oxford Learner's Dictionaries*. Retrieved from <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>.
5. Pearson. (n.d.). *Longman Dictionary of Contemporary English Online*. Retrieved from <https://www.ldoceonline.com/>.